

PWYLLGOR	PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO
DYDDIAD	29 MEDI 2026
TEITL	ADRODDIAD Y GWEITHGOR GWELLA RHEOLAETHAU
PWRPAS YR ADRODDIAD	ADRODD AR Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 1 MEDI 2026
AWDUR	LUNED FÔN JONES – RHEOLWR ARCHWILIO
GWEITHREDIAD	DERBYN YR ADRODDIAD

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Cynhaliwyd cyfarfod y Gweithgor ar 1 Medi 2026 gydag Is-Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Dewi Lewis, a’r Cynghorwyr Geraint Parry, Ioan Thomas a Menna Baines, Gwawr Owen (Uwch Archwiliwr) a Luned Fôn Jones (Rheolwr Archwilio) yn bresennol.
- 1.2 Penderfynwyd yn y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a gynhaliwyd ar 21 Mai 2026 i alw’r archwiliadau canlynol gerbron y Gweithgor Gwella Rheolaethau:

TEITL	ADRAN	LEFEL SICRWYDD YR ARCHWILIAD
Dilyniant Cludiant Ysgolion	Addysg / Amgylchedd	DIGONOL
Dilyniant Clybiau Brecwast	Addysg	CYFYNGEDIG
Trefniadau Tân	Corfforaethol	DIGONOL
Dilyniant Rheolaeth Categori Amgylchedd	Priffyrdd, Peirianeg ac YGC	CYFYNGEDIG

- 1.3 Mynychodd y swyddogion perthnasol i drafod yr adroddiadau ac eglurodd y Rheolwr Archwilio bod y Gweithgor Gwella Rheolaethau yn gyfle i holi’r swyddogion perthnasol am ddarganfyddiadau archwiliadau diweddar gan nad yw amser yn caniatáu hynny yn y Pwyllgor.
- 1.4 Dosbarthwyd adroddiadau llawn yr archwiliadau i aelodau’r Gweithgor Gwella Rheolaethau.

2. PRIF DDARGANFYDDIADAU

2.1 *Dilyniant Cludiant Ysgolion*

2.1.1 Prif ddarganfyddiadau'r archwiliad oedd:

O'r 5 gweithrediad a gytunwyd o'r archwiliad gwreiddiol, gwelwyd fod 4 wedi eu gweithredu, adroddir y casgliadau isod. O ganlyniad, cyflwynir cynllun gweithredu cytunedig diwygiedig ynghlwm â'r adroddiad hwn.

Cadarnhaodd y Cydlynnydd Cludiant fod y Tîm Cludiant yn parhau i beidio â chael eu hysbysu pan fo newid sylweddol yn amgylchiadau plentyn, h.y. newid y byddai'n effeithio ar eu hawl i dderbyn cludiant am ddim. Er bod yr ysgolion yn adrodd newidiadau tebyg ar system SIMS, a hwnnw wedyn yn cael i fwydo i system Synergy (ble mae gan y Tîm Cludiant fynediad), heb fod y newid wedi ei amlygu, byddai'n rhaid gwirio drwy filoedd o geisiadau i adnabod newidiadau. Eglurodd y Swyddog Cefnogi Systemau fod SIMS yn y broses o gael ei disodli gan system Bromcom, fydd yn caniatáu gwell monitro o'r data. Yn y cyfamser, nododd ei fod yn bosibl rhedeg adroddiadau o Synergy o unrhyw newidiadau sylweddol i'w rhannu gyda'r Tîm Cludiant. Erbyn rhyddhau'r adroddiad drafft, cadarnhawyd fod trefniadau wedi eu sefydlu ble fod y Tîm Cludiant yn derbyn adroddiad misol, wedi ei generadu yn awtomatig o system Synergy, yn amlygu unrhyw blant sydd wedi newid ysgol. Adroddwyd fod yr adroddiad wedi galluogi i'r Tîm Cludiant adnabod dau blentyn yn barod ble fod angen newid eu teithiau.

Am y cyfnod 01/04/25-02/02/26 gwelwyd fod 3,371 o docynnau teithio ôl 16 wedi eu darparu. O'r sampl o 20 wiriwyd yn fanwl, gwelwyd fod yr ymgeiswyr oll yn byw yng Ngwynedd, ac o leiaf 3 milltir i ffwrdd o'r ysgol neu goleg, yn eu gwneud yn gymwys i'r tocyn. Cadarnhaodd Rheolwr Cludiant Addysg fod ystyriaeth wedi ei roi i ail gyflwyno ffi am docynnau teithio ôl 16, ond nad oedd y Cyngor yn ffafrio'r syniad.

Gwelwyd fod y Tîm Cludiant erbyn hyn yn paratoi adroddiadau tymhorol i'r Cyfrifydd Grŵp Ysgolion yn nodi'r nifer o docynnau bws newydd wedi eu cyflwyno, h.y. yn dilyn colli tocyn bws. Am y cyfnod Medi-Rhagfyr 2025 roedd 26 tocyn wedi eu darparu, gydag ond £10 o incwm wedi ei nodi yn y cyfrifylfr. Nodir fod tocynnau yn £5 yr un. Tybir nad ydi'r ysgolion yn casglu'r incwm, neu ei fod yn cael ei gyfeirebu yn anghywir. Ni dderbyniwyd ymateb gan y Cyfrifydd Grŵp erbyn rhyddhau'r adroddiad drafft.

2.1.2 Croesawyd Debbie Jones, Pennaeth Cynorthwyol – Gwasanaethau Addysg, Robert John Jones (Rheolwr Cludiant Addysg) a Gerwyn Jones (Pennaeth Cynorthwyol – Amgylchedd) i'r cyfarfod.

2.1.3 Cychwynnwyd y drafodaeth drwy dderbyn diweddariad ar y cynnydd ar y camau gweithredu cytunedig gwreiddiol. Eglurodd y Pennaeth Cynorthwyol – Gwasanaethau Addysg bod yr Adran wedi bod yn gweithio tuag at gyhoeddi polisi ers oddeutu blwyddyn bellach er mwyn cyfarch gofynion a chanllawiau statudol cyfredol. Cyflwynwyd y polisi drafft i'r Cabinet ar 20 Ionawr 2026 gyda cais caniatâd i gynnal ymgynghoriad ar y polisi.

2.1.4 Eglurwyd bod angen ymgynghori o leiaf 12 mis cyn cyflwyno newid i ran neu gyfan o'r elfennau dewisol o'r polisi ac esboniwyd bod y Rheolwr Cludiant Addysg wedi bod yn cynnal sesiynau mewn colegau ac ysgolion ar draws y sir, yn cynnwys sesiynau casglu barn. Mynegwyd bod y sylwadau a dderbyniwyd yn cael eu cloriannu er mwyn asesu a oes angen unrhyw newidiadau i'r polisi.

- 2.1.5 Yn sgil canlyniadau'r ymgynghoriad, cyhoeddwyd polisi drafft ar 9 Mehefin 2026 ac ar 15 Medi 2026 cyflwynwyd y Polisi i'r Cabinet – mynegir yn yr adroddiad i'r Cabinet *"Yn ddarostyngedig i ystyried cynnwys yr Adroddiad a'r Atodiadau ynghyd â chanlyniadau'r ymgynghoriadau ac ymgysylltu, gofynnir i'r Cabinet benderfynu ar fabwysiadu Polisi Cludiant Addysg newydd a fydd yn dod i rym ar 1 Medi 2027."*
- 2.1.6 Trafodwyd yn y Gweithgor y trefniadau monitro a'r cytundebau sydd yn ymwneud â'r Polisi Alcohol a Chyffuriau. Mae Polisi Corfforaethol newydd wedi ei sefydlu ond nid yw'r polisi ar hyn o bryd yn berthnasol ar gyfer trydydd parti.
- 2.1.7 Eglurodd y swyddogion fod newid ddeddfwriaethol yn broses araf, ac mae'r cytundebau perthnasol fel rheol yn parhau am oddeutu 5 i 7 mlynedd ac mae angen sicrhau bod y cytundebau'n parhau i fod yn briodol drwy gydol eu hoes. Ystyrir hyn yn faes o risg uchel, ac mae'r gwasanaeth yn gweithredu mesurau lliniaru lle bo modd er mwyn sicrhau bod trefniadau mor gadarn ag sy'n ymarferol bosibl. Nodwyd hefyd nad yw'n ymarferol monitro pob cytundeb yn wythnosol ond bod rhaglenni a phrosesau monitro mewn lle.
- 2.1.8 Awgrymodd y Cynghorydd Geraint Parry nad yw'r drefn bresennol o ddefnyddio dwy system a mewnbynnu data ddwywaith yn ddelfrydol ac y byddai buddsoddi mewn un system integredig yn cynnig dull mwy effeithlon, yn lleihau dyblygu gwaith ac yn darparu gwybodaeth reoli gwell.
- 2.1.9 Ymholwyd sawl achos sydd wedi digwydd ble y bu angen galw yr Heddlu yn dilyn honiad o weithiwr cwmni dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau ond nid oedd y wybodaeth benodol ar gael ar y pryd ac y byddai'r Pennaeth Cynorthwyol – Amgylchedd yn anfon y wybodaeth at sylw'r Rheolwr Archwilio.
- 2.10 O ran y gwiriadau DBS, eglurwyd i'r Gweithgor bod y broses wedi cael ei symleiddio yn ddiweddar. Mae trafodaeth wedi bod yn parhau dros y misoedd diwethaf, ac mae staff wedi bod yn derbyn hyfforddiant diogelu drwy adnoddau ar-lein. Ymholodd aelodau'r Gweithgor am y lefel monitro sy'n cael ei wneud ac os oes risg y gallai unigolyn fod heb DBS priodol ac yn parhau i yrru bysiau ysgol. Eglurodd y swyddogion Addysg nad yw hyn yn unol â gofynion y cytundebau, a bod cyfathrebu parhaus gyda gweithredwyr yn rhan bwysig o'r trefniadau rheoli a monitro.
- 2.11 Trafodwyd bod hefyd yr angen i wella'r system gwybodaeth. Mae'r gwasanaeth ar hyn o bryd yn y broses o symud i ffwrdd o SIMS, gyda'r ysgolion cynradd eisoes wedi trosglwyddo i system Bromcom, ac mae angen dechrau treialu yr ysgolion uwchradd. Ers yr archwiliad, mae gwaith sylweddol wedi'i wneud i lanhau a gwella ansawdd y data. Eglurodd y Pennaeth Cynorthwyol – Gwasanaethau Addysg ystyriwyd system gludiant a ddefnyddir gan Gyngor Powys, sy'n cynnig ymarferoldeb llawer ehangach, ond gyda chost amcangyfrifedig o tua £70,000. Gan fod system Bromcom yn gymharol newydd, mae potensial i ychwanegu rhagor o swyddogaethau i'r system yn y dyfodol. Y gobaith yw y bydd yn datblygu'n system effeithiol ar gyfer rheoli data ysgolion.
- 2.12 Mynegodd y Gweithgor fodlonrwydd bod y camau gweithredu angenrheidiol wedi eu cymryd, gyda'r gobaith hefyd y bydd y polisi newydd mewn grym erbyn adeg yma y flwyddyn nesaf. Eglurodd y swyddogion bod adrannau Amgylchedd ac Addysg yn cydweithio'n agos i nodi meysydd ar gyfer gwelliant ac i adolygu trefniadau presennol.

- 2.13 Diolchwyd i'r swyddogion am fynychu'r cyfarfod ac am egluro'r sefyllfa gyfredol a'r gwaith parhaol sydd yn cael ei wneud.

2.2 **Dilyniant Clybiau Brecwast**

- 2.2.1 Prif ddarganfyddiadau'r archwiliad oedd:

O'r 10 gweithrediad a gytunwyd o'r archwiliad gwreiddiol, gwelwyd fod 6 wedi eu gweithredu, adroddir y casgliadau isod. O ganlyniad, cyflwynir cynllun gweithredu cytunedig diwygiedig ynghlwm â'r adroddiad hwn.

Fel yn yr archwiliad llawn, ymwelwyd â chlybiau brecwast ysgolion Waunfawr, Gwaun Gyfni, a Dolbadarn i gynnal y dilyniant. Ar gyfer y 3 ysgol, roedd cofnodion mewn perthynas â phlant gydag alergeddau yn amrywio o ddogfen i ddogfen, h.y. fod cofnodion y gegin yn anghytuno gyda chofnodion y Tîm Arlwygo, yn ei wneud yn anodd adnabod pob plentyn gydag alergedd. Nid yn unig roedd yr enwau yn anghytuno, ond hefyd y math o fwydydd roedd y plentyn ag alergedd iddo.

Ar un achlysur, gwelwyd fod yr ysgol wedi darparu dogfennaeth mewn perthynas â disgybl gydag alergedd, ond nad oedd y gegin wedi gweithredu gan nad oedd unrhyw dystiolaeth feddygol gefnogol. Yn ogystal, gwelwyd nad oedd 2 o'r 3 ysgol yn arddangos lluniau o blant gydag alergeddau ar wal y gegin, fel nodwyd yn y Polisi Alergeddau. Wrth drafod gyda Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau Addysg, darganfuwyd fod y Rheolwr blaenorol wedi derbyn arweiniad gan Dîm Diogelu Data i beidio arddangos lluniau o'r plant, ond nad oedd y polisi wedi ei ddiweddarau i adlewyrchu hynny. Cydnabuwyd fod y polisi yn gymhleth, a pheth o'r cynnwys yn amherthnasol bellach. Cadarnhawyd fod cyfarfodydd wedi eu cynnal gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, yn ogystal ag ymholiadau i awdurdodau cyfagos er mwyn llunio polisi newydd, symlach, byddai'n rhoi mwy o bwyslais ar dderbyn tystiolaeth feddygol gefnogol.

Er nad oedd yr asesiadau risg Alergedd a welwyd yn y Ffolderi Alergedd yn ystod yr ymweliadau yn gyfredol, derbyniwyd copiâu, wedi eu hadolygu yn y flwyddyn ddiwethaf, gan Reolwr Gwasanaethau Arlwygo a Glanhau Addysg, ac eglurwyd bod copi papur o'r holl asesiadau risg cyfredol ar gael yn Llawlyfr y Gegin. Nodwyd y byddai ffolderi alergeddau pob ysgol yn cael eu diweddarau gyda'r asesiadau cyfredol cyn gynted â phosibl.

Mae disgwyl fod offer ar wahân ar gael ar gyfer darparu bwyd i blant gydag alergeddau, h.y. plât, powlen, a chwan piws. Er amlygwyd yn yr archwiliad llawn nad oedd gan gegin Ysgol Dolbadarn bowlenni piws, gwelwyd fod hynny dal yr achos yn ystod yr ymweliad diweddaraf. Cadarnhawyd fod yr Arweinydd Tîm Arlwyaeth a Glanhau Ysgolion wedi archebu bowlenni cyn rhyddhau'r adroddiad drafft. Nodir fod ystyriaeth wedi ei roi i ddarparu teclynau bwyta ar wahân ar gyfer plant gydag alergeddau, ond fod gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd wedi cadarnhau fod eu sterileiddio yn ddigonol.

O ran cynnwys y brecwast, mae'n rhaid darparu bwydydd wedi eu gosod gan y Llywodraeth. Mae pedwar categori, a rhaid darparu un opsiwn o bob categori. Y categorïau yw: Diodydd sy'n seiliedig ar laeth neu iogwrt, Grawnfwyd, Ffrwyth a Llysiau, a Bara. Ar adeg yr archwiliad llawn, sudd oedd yn cael ei ddarparu fel yr opsiwn ffrwyth. Ers hynny, mae'r sudd wedi ei ddisodli, gan gynnig diod o ddŵr neu lefrith yn ei le. Gwelwyd fod ysgol Waunfawr gyda phowlen o ffrwythau wedi ei arddangos wrth fynedfa'r gegin, gyda sawl plentyn wedi gofyn am ffrwyth yn ystod y sesiwn. Yn ysgolion Gwaun Gyfni a Dolbadarn, er i'r staff nodi fod ffrwyth ar gael i unrhyw blentyn fyddai'n gofyn, gwelwyd fod y powlenni ffrwyth wedi

eu cuddio allan o olwg y plant, a bod safon y ffrwyth yn wael hefyd. Nododd Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau Addysg eu bod wedi cael trafferthion gyda chyflenwyr yn ddiweddar, ble nad oedd archebion yn cael eu derbyn yn llawn, a safon y bwyd yn wael.

Er wedi eu cynnwys mewn ymarferion tân yn yr ysgolion ers yr archwiliad llawn, gwelwyd fod staff y geginau yn parhau heb fynediad i borth E-ddysgu'r Cyngor i gwblhau modiwlau mandadol.

- 2.2.2 Ymunodd Haydn Jones (Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau – Addysg) gyda'r Pennaeth Cynorthwyol – Gwasanaethau Addysg i drafod darganfyddiadau'r archwiliad.
- 2.2.3 Eglurodd y Rheolwr Archwilio bod y Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau – Addysg yn newydd i'r swydd a chynhaliwyd yr archwiliad cyn ei benodiad.
- 2.2.4 Trafodwyd pob un o'r camau gweithredu cytunedig oedd yn y Cynllun Gweithredu diwygiedig.
- 2.2.5 **Methiant i adolygu a diweddarau canllawiau a pholisïau yn arwain at staff yn ansicr o'u dyletswyddau, ac anghysondeb yn nhrefniadau gwahanol ceginau, sy'n gallu arwain at fethiant i adnabod plant ac alergeddau, a methiant i ddiogelu staff a disgyblion.** Eglurodd y Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau – Addysg mai'r risg fwyaf yn y maes hwn yw rheoli alergeddau bwyd. Er bod polisi mewn lle ar hyn o bryd, cydnabuwyd ei fod yn gymhleth ac nad yw'n darparu'r eglurder sydd ei angen. Y bwriad yw datblygu polisi newydd, ond gan nad oes digon o brofiad arbenigol o fewn y gwasanaeth i lunio'r polisi'n annibynnol, mae gwaith cydweithredol yn cael ei wneud gyda phartneriaid eraill. Nodwyd nad oes templed cenedlaethol ar gael i ysgolion Cymru sy'n diffinio'r gofynion yn glir, ac felly mae gwaith ar y cyd yn cael ei wneud i ddatblygu polisi addas ar gyfer Cymru gyfan. Disgwylir i'r gwaith ddechrau cyn y Nadolig, gyda drafft cyntaf yn cael ei baratoi erbyn diwedd y flwyddyn. Fel rhan o'r trefniadau newydd, bydd gofyn am dystiolaeth feddygol i gadarnhau bod angen diet arbennig. Bydd ysgolion yn casglu'r wybodaeth yma ar ran y gwasanaeth, a bydd y data'n cael ei gofnodi ar system Bromcom a'i gadw'n ddiogel.
- 2.2.6 **Methiant i rannu canllawiau a gwybodaeth gyfredol yn arwain at staff yn anymwybodol o'u dyletswyddau.** Eglurodd y Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau – Addysg fod angen gwella'r broses o drosglwyddo gwybodaeth a chyfathrebu gyda'r ysgolion. Disgwylir y bydd y trefniadau newydd yn weithredol erbyn adeg yma flwyddyn nesaf.
- 2.2.7 **Methiant i adolygu a diweddarau cynnwys y Ffolder Alergeddau, yn benodol asesiadau risg, yn arwain at fethiant i ddiogelu staff a disgyblion, gyda staff yn gweithredu ar wybodaeth hanesyddol.** Nodwyd bod ffolderi ac asesiadau risg ar gael sy'n ymwneud ag alergeddau a materion cysylltiedig. Cedwir dwy ffeil ym mhob cegin, sef ffeil alergeddau a llawlyfr gweithdrefnol. Cydnabuwyd y gall asesiadau risg fod yn gymhleth, a byddai'n well cael y polisi newydd mewn lle cyn cwblhau unrhyw waith pellach yn y maes hwn. Cadarnhawyd bod yr asesiadau risg presennol ar gael ac mae'r cogyddion yn ymwybodol o'u lleoliad a'u defnydd.

- 2.2.8 **Methiant i ddarparu'r offer priodol i blant ag alergeddau, yn arwain at fethiant i adnabod plant gydag alergeddau, risg o adwaith, a methiant i gydymffurfio â'r Polisi Alergedd.** Mae'r tîm wedi gweithio i sicrhau bod yr offer priodol, gan gynnwys platiau a phowlenni o liw penodol, ar gael ym mhob ysgol. Mae adborth cymysg wedi dod i law, gyda rhai yn nodi bod hyn yn tynnu sylw at y ffaith bod gan y plentyn anghenion. Fodd bynnag, y farn gyffredinol yw ei bod yn well cael mesurau ychwanegol ar waith na chymryd risg a all arwain at blentyn yn mynd yn sâl neu golli bywyd. Mae'r Swyddog Technegol yn ymweld ag ysgolion ac yn trafod trefniadau'n uniongyrchol gyda rhieni ble bo angen.
- 2.2.9 **Methiant i gynnig ffrwyth yn ystod y sesiynau clwb brecwast yn arwain at fethiant i gydymffurfio â gofynion Llywodraeth Cymru.** Cadarnhaodd y Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau – Addysg fod powlenni ffrwythau bellach ar gael yn y lleoliadau perthnasol.
- 2.2.10 **Methiant i gydymffurfio â gofynion y Cyngor drwy beidio â chwblhau modiwlau E-ddysgu mandadol.** Mae cyllid wedi'i sicrhau i ddarparu gliniaduron i bob ysgol. Mae trafodaeth wedi'u cynnal gyda'r gwasanaeth TG i nodi'r gofynion, ac mae cynllun peilot ar waith mewn tair ysgol uwchradd cyn cyflwyno'r trefniadau newydd yn ehangach. Bydd y gwaith yma yn cael ei gyflawni mewn partneriaeth â thîm hyfforddi'r Cyngor. Nodwyd bod diffyg mynediad at systemau a hyfforddiant yn her sydd i'w gweld ar draws y Cyngor. Mae cyrraedd yr holl staff perthnasol yn anodd ac yn golygu defnydd sylweddol o adnoddau. Er hynny, mae gwaith wedi'i wneud i gynyddu ymwybyddiaeth, ac mae nifer o benodiadau newydd wedi'u gwneud yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys Swyddog Busnes, Swyddog Cefnogol a prentis. Eglurodd y swyddogion fod yr adnoddau ychwanegol hyn wedi gwella gallu'r gwasanaeth i ganolbwyntio ar feysydd datblygu a chynyddu capasiti. Gyda'r cyllid bellach wedi'i sicrhau, mae'r gwaith treialu wedi cychwyn ac mae rhaglen bellach mewn lle i ddatblygu'r system ddigidol. Nodwyd bod llawer o waith hyfforddi o'u blaenau ond er mwyn cyflawni'r holl waith a gynllunnir o fewn yr amserlen, y byddai angen fwy o adnoddau. Awgrymodd aelodau'r Gweithgor y dylid rhoi ystyriaeth bellach i'r mater hwn fel rhan o gynllunio adnoddau'r gwasanaeth.
- 2.2.11 Diolchwyd i'r Pennaeth Cynorthwyol – Gwasanaethau Addysg, a'r Rheolwr Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau am y cynnydd a'r cynlluniau sydd ar droed i wella rheolaethau.

2.3 **Trefniadau Tân**

- 2.3.1 Prif ddarganfyddiadau'r archwiliad oedd:

Gall effaith trefniadau rheoli tân annigonol fod yn ddifrifol, ac i'r perwyl yma mae'n hanfodol bod y Cyngor yn dilyn y Polisi Diogelwch Tân Corfforaethol drwy gydnabod ei gyfrifoldebau fel cyflogwr, ac ymroddi i sicrhau, cyn belled â'i bod yn rhesymol ymarferol, diogelwch ei weithwyr, ynghyd â diogelwch unrhyw berson arall allai gael ei effeithio gan beryglon tân. Mae'r risgiau tân wedi eu cynnwys ar y gofrestr risg corfforaethol.

Mae rheolwyr safle wedi eu penodi ar gyfer pob eiddo, sy'n gyfrifol am greu a chynnal amgylchedd gwaith diogel dydd i ddydd yn y safle. Bydd Tîm Diogelwch a Chydymffurfiaeth yr Adran Tai ac Eiddo yn ymweld â'r safle yn flynyddol i gynnal gwiriadau, adnabod diffygion, trefnu gwaith atgyweirio a rhoi cymorth i'r rheolwr safle.

Mae'r Tîm Diogelwch a Chydymffurfiaeth yn dilyn Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 (diwygiwyd 2023), golygai hyn bod rhaid cynnal asesiad risg tân trylwyr ar bob eiddo bob tro mae newid mewn defnydd neu reolwr safle, ac yna cynhelir yr archwiliadau blynyddol.

Fel rhan o'r archwiliad, detholwyd sampl o 6 eiddo oddi ar restr yswiriant y Cyngor. Roedd y sampl yn cynnwys swyddfeydd o faint gwahanol, Canolfan Ieuencid, Llyfrgell ac Ysgol Uwchradd. Archwiliwyd cofnodion ymweliadau'r Tîm Diogelwch a Chydymffurfiaeth ar gyfer yr eiddo yma, sy'n cwmpasu amrediad eang o drefniadau rheoli ac atal tân, ynghyd â materion eraill fel legionella ac asbestos.

Hepgorwyd un eiddo o'r sampl gan mai sefydliad allanol sy'n gwneud defnydd ohono ac yn gyfrifol amdano. Ar amser yr archwiliad, nid oedd cofnod archwiliad un eiddo ar gael, oherwydd bod yr ymweliad wedi digwydd fis Ebrill 2025 a bod yr aelod staff bellach wedi gadael cyn cwblhau'r adroddiad. Mae disgwyl bod adroddiadau yn cael eu cyflwyno o fewn 6 wythnos i'r ymweliad. Ar gyfer tri eiddo arall, gwelwyd bod archwiliadau trylwyr wedi eu cynnal a bod canfyddiadau ac argymhellion wedi eu gwneud. Mae rhai o'r argymhellion yn cynnwys derbyn a chofnodi hyfforddiant tân, trefnu Portable Appliance Testing ar gyfer offer trydanol, clirio offer o lwybrau dianc a gosod rhybuddion gweithdrefn tân yn y mannau priodol. Mae rhai o archwiliadau'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol ar sefydliadau megis cartrefi preswyl a'r amlosgfa yn cynnwys elfennau rheoli tan, gan amlygu gwendidau megis peidio â chynnal a chofnodi profion offer mor aml â'r disgwyl. Mae'r Tîm Iechyd & Diogelwch Corfforaethol hefyd yn ymweld â eiddo er mwyn gwirio cynnwys eu bocsus glas, sef cofnodion profion tân, cynllun tân yr eiddo ayb.

Gwelwyd fod rheolwyr safle wedi eu penodi ar gyfer pob eiddo yn y sampl. Mae cwrs Rheoli Safle ar gael sy'n darparu'r wybodaeth a'r sgiliau angenrheidiol i reolwyr i reoli materion iechyd a diogelwch tân, ymysg eraill. Er bod pob rheolwr safle yn y sampl wedi mynychu'r cwrs (heb law un sydd newydd ei benodi), ymddengys o gofnodion hyfforddiant MoDS gall cryn amser fynd heibio cyn mynychu'r cwrs ar ôl eu penodi i'r rôl. Mae cyrsiau adnewyddu bellach ar gael er mwyn diweddarau ac atgoffa rheolwyr o'r trefniadau, ac os nad yw'r rheolwyr wedi gwneud y cwrs adnewyddu o fewn 3 mlynedd, mae'n rhaid iddynt ail wneud y cwrs gwreiddiol.

Mae e-fodiwl Ymwybyddiaeth Tân ar gael ar y Porth e-ddysgu, ond gwelwyd bod nifer o'r rheolwyr safle heb ei gwblhau, nac ychwaith wedi darllen y Polisi Diogelwch Tân Corfforaethol. Mae cwblhau'r modiwl a derbyn y polisi yn rhywbeth dylai pob aelod staff ei wneud, ond cydnabyddir bod y cwrs Rheoli Safle yn rhagori'r modiwl e-ddysgu.

Cyfrifoldeb y Rheolwr Safle yw gweithredu ar argymhellion y Tîm Diogelwch a Chydymffurfiaeth, ond nid oes trefniadau sicrhau gweithrediad hyd yr ymweliad nesaf y flwyddyn ganlynol. Fodd bynnag, mae rhai o'r camau gweithredu yn gyfrifoldeb yr adran Tai ac Eiddo, ac mae'r adran yn dweud eu bod yn blaenoriaethu'r gweithrediadau yma ar sail risg.

Gwelwyd fod fforymau Iechyd a Diogelwch adrannol yn gyfle da i drafod materion tân, ac mae'r adran Gyllid eisoes wedi trafod, ac yna rhannu e-bost yn annog staff i ddarllen a chwblhau modiwl e-ddysgu Ymwybyddiaeth Tân, ynghyd ac ymrwymo i drafod profion PAT, sydd yn ôl y Weithdrefn Profion Offer Trydanol Cludadwy, yn gyfrifoldeb yr adran, er nid yw'n ymddangos bod hyn yn wybodus i bawb.

Ar gyfer yr eiddo olaf yn y sampl, sef swyddfeydd Pencadlys, derbyniwyd cofnodion yr archwiliad diwethaf, sef Medi 2023. Does dim archwiliad wedi ei chynnal ers hynny oherwydd y gwaith cyson sydd wedi mynd rhagddo, megis symud swyddfeydd, datblygu'r hen dderbynfa ayb. Fel arfer, bydd hyn yn golygu cynnal asesiad risg tân trylwyr ar yr eiddo ar gyfer pob newid, dro ar ôl tro ond mae'r Tîm Diogelwch a Chydymffurfiaeth wedi penderfynu cyd-weithio a'r tîm swyddfeydd tra bod y gwaith yn mynd yn ei flaen a bwriedir cynnal yr asesiad risg tân yn fuan. Fodd bynnag, mae'r Tîm Iechyd & Diogelwch Corfforaethol o'r farn dylai asesiadau cyfnodol wedi cymryd lle.

Yn dilyn cyfarfod o'r Fforwm Corfforaethol, amlygwyd diffygion yn nhrefniadau gwagio'r prif swyddfeydd mewn argyfwng tân. Mae'r risg wedi ei gynnwys ar y gofrestr risg corfforaethol, ac yn un o'r gwendidau amlygwyd yn archwiliad 2023. Mae'r risg yn deillio o'r ffaith bod swyddfeydd o'r maint yma angen marsialiaid tân i fod yn gyfrifol am adnabod pwy sy'n bresennol ar y diwrnod, ond mae gweithio'n hybrid yn amharu ar effeithiolrwydd y trefniant cyfredol.

- 2.3.2 Croesawyd Gareth Wyn Jones (Rheolwr Cynnal a Chadw a Chydymffurfiaeth Statudol – Tai ac Eiddo) a Gail Warrington (Rheolwr Gwasanaethau Ymgynghorol Iechyd, Diogelwch a Llesiant – Gwasanaethau Corfforaethol) i'r Gweithgor.
- 2.3.3 Eglurodd y Rheolwr Cynnal a Chadw a Chydymffurfiaeth Statudol – Tai ac Eiddo mai yn 2023 y cynhaliwyd yr asesiad risg diwethaf ym Mhencadlys. Eglurwyd ei fod wedi cael trafodaeth gyda Karen Moseley-Jones (Rheolwr Swyddfeydd a Glanhau), a bu iddi gadarnhau bod y gwaith adnewyddu ar yr adeilad bellach bron wedi'i gwblhau, heblaw am un ystafell gyfarfod. O ganlyniad, bwriedir trefnu asesiad risg llawn newydd. Gan fod cynllun llawr yr adeilad wedi newid yn sylweddol, bydd angen diweddaru'r cynlluniau cyn cynnal yr asesiad. Disgwylir i'r gwaith yma gael ei gwblhau cyn y Nadolig.
- 2.3.4 Pwysleisiodd y Rheolwr Gwasanaethau Ymgynghorol Iechyd, Diogelwch a Llesiant fod angen newid diwylliant yn y maes. Mae gan Rheolwyr Safle gyfrifoldebau penodol o dan y Polisi Iechyd a Diogelwch, ac mae'n ofynnol iddynt gyflawni nifer o dasgau statudol a gweithredol. Fel rhan o'r trefniadau hyn, mae bocs glas wedi'i sefydlu ym mhob safle, yn cynnwys gwybodaeth a dogfennau perthnasol. Cynhelir gwiriadau ad-hoc mewn rhai adeiladau lle bo adnoddau'n caniatáu, ac mae trefniadau sylfaenol bellach wedi'i sefydlu.
- 2.3.5 Mae her yn parhau o ran adnabod a chadw cofnod cyfredol o Reolwyr Safle. Ar hyn o bryd, nid oes system ffurfiol sy'n gallu darparu rhestr o reolwyr newydd sydd wedi'u penodi yn ystod y chwe mis diwethaf. Yn aml, dim ond drwy gyfathrebu anffurfiol y daw gwybodaeth am benodiadau newydd i law. Er bod cyfrifoldebau wedi'u diffinio'n glir ar bob lefel o fewn y Cyngor, mae angen parhau i godi ymwybyddiaeth o'r gofynion hyn.

- 2.3.6 Mae gofyn i Reolwyr Safle gwblhau ac adnewyddu eu hyfforddiant e-ddysgu perthnasol yn rheolaidd. Mae pwyslais wedi'i roi ar bwysigrwydd cwblhau'r hyfforddiant hwn, ac mae'r mater wedi cael ei gofnodi mewn amrywiaeth o fforymau, gan gynnwys fforymau herio perfformiad. Anfonwyd negeseuon e-bost at wasanaethau yn gofyn i reolwyr sicrhau bod gofynion hyfforddi yn cael eu bodloni. Fodd bynnag, nodwyd bod angen newid diwylliant er mwyn cryfhau perchnogaeth ac atebolrwydd yn y maes yma.
- 2.3.7 Trafodwyd hefyd y trefniadau profi offer trydanol (PAT). Cynhaliwyd gwaith i ddeall beth sy'n cael ei wneud ar lefel adrannol, gan nad yw pawb yn ymwybodol mai cyfrifoldeb adrannau unigol yw trefnu'r gwaith yma. Gyda'r pwysau ariannol a'r toriadau sydd wedi digwydd dros y blynyddoedd diwethaf, mae angen dealltwriaeth gliriach o'r sefyllfa bresennol a'r risgiau cysylltiedig. Cydnabuwyd hefyd fod newid arferion sefydledig yn cymryd amser ac yn gofyn am ymrwymiad sylweddol gan staff a rheolwyr. Eglurwyd bod trefniadau caffael blaenorol yn cynnwys fframwaith ar gyfer gwaith profi PAT, ond cydnabuwyd ei bod yn anodd monitro pob agwedd ar gydymffurfiaeth ac felly bod angen blaenoriaethu gweithgareddau allweddol. Eglurwyd hefyd bod trefniadau profi PAT wedi dod yn fwy cymhleth ers i fwy o staff ddechrau gweithio o adref.
- 2.3.8 Mae cyfrifoldebau'r Rheolwr Safle yn cynnwys cynnal a diweddarau cynnwys y bocs glas, rheoli trefniadau tan, asbestos a legionella, sicrhau bod gwybodaeth ar gael am leoliadau diffodd nwy a thrydan, a chynnal trefniadau gwacau adeiladau. Mewn swyddfeydd, bydd Rheolwr Safle penodol yn gyfrifol am y safle, tra mewn lleoliadau eraill megis canolfannau hamdden bydd rheolwyr safle dynodedig yn ymgymryd â'r rôl. Ym mhob ysgol, y Pennaeth yw'r Rheolwr Safle.
- 2.3.9 Pwysleisiwyd nad oes modd canoli rheolaeth dros bob agwedd ar y cyfrifoldebau hyn. Rhaid i Reolwyr Safle eu hunain gydnabod ac ymgymryd a'u dyletswyddau. Os canfyddir nad yw Rheolwr Safle yn cyflawni ei gyfrifoldebau'n briodol, dylid asesu a oes ganddo/ganddi'r adnoddau, yr hyfforddiant a'r gefnogaeth angenrheidiol cyn cymryd unrhyw gamau pellach.
- 2.3.10 Yn ogystal, mae trefniadau hyfforddi tân a chysiau gorfodol yn gofyn am adolygiad pellach er mwyn sicrhau bod y bobl gywir yn derbyn yr hyfforddiant mwyaf perthnasol. Cyfeiriwyd at y cwrs IOSH fel enghraifft, gan nodi nad yw presenoldeb bob amser yn ddigonol. Er bod nifer y cysiau sydd ar gael wedi treblu, mae tua 40% o'r lleoedd yn parhau'n wag, er bod gwasanaethau'n aml yn mynegi pryder am ddiffyg darpariaeth. Unwaith eto, cydnabuwyd bod hyn yn adlewyrchu'r angen am newid diwylliant.
- 2.3.11 Yn olaf, cadarnhawyd bod archwiliadau blynyddol yn cael eu cynnal ac mai adolygiad o drefniadau diogelwch tân yw un rhan o'r broses hon. Fodd bynnag, codwyd y cwestiwn a yw archwilio unwaith y flwyddyn yn ddigon aml i sicrhau bod risgiau'n cael eu nodi a'u rheoli mewn modd amserol.
- 2.3.12 Diolchwyd i'r swyddogion am fynychu'r Gweithgor ac am drafodaeth agored ar y materion a amlygwyd yn yr archwiliad a'r gwaith sydd ar y gweill.

2.4 **Dilyniant Rheolaeth Categori Amgylchedd**

2.4.1 Prif ddarganfyddiadau'r archwiliad oedd:

Cytunwyd ar 4 cam gweithredu yn yr archwiliad gwreiddiol ym mis Ebrill 2025, un gyda sgôr risg o 6, dau gyda sgôr risg o 12, ac un arall gyda sgôr risg o 9. Gwelwyd bod y camau wedi cael eu gweithredu yn rhannol ac adroddir ar y casgliadau isod, ond mae gwaith parhaus mewn lle i ddatblygu systemau er mwyn blaenoriaethu gwerth am arian a chadw'r budd yn lleol. O ganlyniad, cyflwynwyd cynllun gweithredu cytunedig diwygiedig.

Gwelwyd o'r archwiliad mewnol gwreiddiol mai un o'r risgiau i'w lliniaru oedd methiant i gynnal a chadw rhestr o holl gontractau yn briodol er mwyn sicrhau eu bod yn derbyn sylw yn brydlon. Roedd y gwasanaeth yn bwriadu trosglwyddo holl gytundebau i'r system K2 fel bod modd monitro statws y cytundebau, gan gynnwys adnabod pryd mae dogfennau perthnasol angen eu hadnewyddu. Fodd bynnag, nid yw'r system K2 wedi cael ei ddatblygu yn llawn ar hyn o bryd, a'r Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC yw'r unig rai sy'n ei ddefnyddio. Nid yw'n edrych yn debygol bod posibil dechrau datblygu'r system K2 i adrannau eraill am rai misoedd eto, oherwydd llwyth gwaith yr adran. O ganlyniad i hyn, penderfynodd y Tîm Rheolaeth Categori Amgylcheddol i ddechrau treialu system PowerApp i fonitro achrediadau cwmnïau sydd mewn cytundeb ac yr is-gontractwyr er mwyn sicrhau bod manylion y cwmnïoedd yn gyfredol am y cyfnod. Mae bwriad i gael y system PowerApp yn fyw erbyn mis Ebrill 2026.

Hyd yma, mae'r Tîm Rheolaeth Categori Amgylcheddol wedi trosglwyddo rhestr o isgontractwyr i'r system PowerApp, ynghyd â'r fframwaith Trin Coed fel man cychwyn. Mae gwaith pellach i'w gyflawni i ddatblygu'r system yn llawn a bydd angen amser sylweddol i fewnbynnu'r holl wybodaeth a'r cytundebau perthnasol. Unwaith wedi'i gwblhau, gellir gweld manylion cyswllt cwmnïau, statws cytundebau, achrediadau, dyddiadau cychwyn a gorffen, cofnodion o fuddion cymdeithasol, yswiriant neu unrhyw ddogfennau hanfodol sydd angen eu hadnewyddu. Bydd y system yn fflagio dogfennau sydd wedi terfynu ac yn anfon hysbysiadau e-bost awtomatig i'r cwmnïau. Bwriedir sefydlu teilsen ar gyfer pob contract ar y system PowerApp, a'u rhannu gyda'r adrannau perthnasol unwaith y bydd y system wedi'i gweithredu'n llawn.

Yn ystod yr archwiliad gwreiddiol, bwriad y Tîm Rheolaeth Categori Amgylcheddol oedd trosglwyddo'r holl drefniadau i'r system K2. Fodd bynnag, erbyn hyn, mae'n ymddangos nad yw'r system K2 yn addas ar gyfer pob fframwaith a chytundebau'r holl adrannau. Er bod yr Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC yn defnyddio'r system K2 ar hyn o bryd, mae'r system yn gofyn am drwydded unigol i'w defnyddio, gall greu rhwystrau i reolwyr mewn adrannau eraill, ond mae modd rhannu'r system PowerApp gyda'r holl staff heb yr un cyfyngiad.

Risg arall a godwyd yn yr archwiliad gwreiddiol oedd posibilrwydd o fethu cydymffurfio â'r Ddeddf Caffael 2023 newydd ddaeth i rym ym mis Chwefror 2025. Cyflwynodd y Ddeddf nifer o ofynion i'w hymgorffori yn y prosesau, ynghyd â hyfforddiant mandadol i staff. Gwiriwyd statws hyfforddiant aelodau'r Tîm Rheolaeth Categori Amgylcheddol, a derbyniwyd tystiolaeth bod un aelod o staff wedi cwblhau'r cwrs 'Transforming Public Procurement' gan y Llywodraeth, ac un swyddog yn gweithio trwy'r modiwlau. Nid oedd un aelod o staff wedi cychwyn ar yr hyfforddiant hyd oherwydd absenoldeb, ond mae bwriad iddi gychwyn ar yr hyfforddiant ym Mawrth 2026. Yn ogystal, mae'r Rheolwr Tîm Categori wedi trefnu i'r tîm Categori Amgylcheddol fynychu hyfforddiant pellach (Pass Procurement) unwaith y bydd dyddiad ar gael.

Yn dilyn cais gan yr Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC, cafodd sesiwn hyfforddiant ei gynnal ar 17eg o Orffennaf 2025 i Dîm Rheoli'r Adran. Gwelwyd tystiolaeth bod y sesiwn yn rhoi gwybodaeth am reolau a threfniadau caffael y Cyngor, er mwyn sicrhau bod gan bawb yr un ddealltwriaeth sylfaenol o gaffael. Yn ogystal, amlygodd y sesiwn y newidiadau a gyflwynwyd gan y Ddeddf Caffael, gan sicrhau bod aelodau staff yn ymwybodol o'r trefniadau newydd sydd bellach mewn grym. Cadarnhaodd y Gwasanaeth Caffael eu bod yn barod i ddarparu'r hyfforddiant i unrhyw dîm sydd ei angen, ac mae'r Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC wedi gofyn am sesiynau pellach.

Mae'r Gwasanaeth Caffael wrthi'n datblygu cyflwyniad ar gyfer timau Priffyrdd a Pheirianeg, gyda'r bwriad i gynnal y sesiynau yn fuan. Mae YGC hefyd wedi gwneud cais am gyflwyniad pellach, ac mae sesiwn eisoes wedi'i ddarparu dechrau mis Chwefror.

Mae hyfforddiant corfforaethol hefyd ar y gweill, gan gynnwys yr hyfforddiant 'Caffael a Chontractio' sydd ar Fframwaith Dysgu a Datblygu'r Cyngor. Cadarnhaodd y Gwasanaeth Caffael bydd ymgynghoriad gyda'r timau Categori yn cael eu cynnal cyn y sesiwn, fel eu bod yn ymwybodol a chyfarwydd â'r cynnwys ac yn gallu darparu sylwadau a mewnbwn perthnasol ar y cynnwys. Yn ogystal, mae hyfforddiant 'Gwerth Cymdeithasol a Chynaliadwydd' yn cael ei ddarparu i swyddogion caffael, ac mae'r Tîm Rheolaeth Categori eisoes wedi mynychu un o'r sesiynau. Bwriad y Gwasanaeth Caffael yw datblygu mwy o hyfforddiant yn y dyfodol er mwyn cryfhau dealltwriaeth a sgiliau caffael ar draws y Cyngor.

- 2.4.2 Croesawyd Arwel Evans (Rheolwr Caffael – Gwasanaethau Corfforaethol) a Bethan Meira Owen (Rheolwr Categori Amgylchedd – Priffyrdd Peirianeg ac YGC) i'r cyfarfod.
- 2.4.3 Eglurodd y Swyddogion bod y tîm yn ceisio ymdopi a rhaglen waith sylweddol iawn, gan fod angen rheoli ystod eang o gontractau a gweithgareddau caffael ar draws y Cyngor. Mae'r gwasanaeth yn ymwybodol o'r meysydd a'r nwyddau sydd angen eu prynu, ynghyd â'r angen i reoli contractau newydd a sicrhau bod contractau presennol sy'n dod i ben yn cael eu hadnewyddu mewn modd amserol. O ystyried nifer y contractau sydd ar waith ar draws y Cyngor a maint cymharol fach y tîm, mae'n rhaid blaenoriaethu'r gwaith a phenderfynu pa weithgareddau caffael sydd angen sylw ar adegau penodol.
- 2.4.4 Pwysleisiwyd bod y tîm yn ceisio gwneud y defnydd gorau posibl o'r adnoddau sydd ar gael. Mae tîm y Rheolwr Categori Amgylchedd – Priffyrdd Peirianeg ac YGC wedi bod yn gweithio ar gyflwyno trefniadau a systemau i helpu gyda rheoli contractau, ond gan mai dim ond tri aelod sydd yn y tîm, mae'r rhaglen waith yn parhau i fod yn helaeth iawn.
- 2.4.5 Mae monitro achrediadau, tystysgrifau ac yswiriant contractwyr yn rhan bwysig o'r gwaith. Mae sicrhau bod yr holl ddogfennau perthnasol yn gyfredol yn creu baich gweinyddol sylweddol, sy'n cynyddu wrth i nifer y contractau gynyddu. O ganlyniad, mae trafodaethau wedi'u cynnal gyda'r gwasanaeth TG ynghylch datblygu system a all fonitro dyddiadau dod i ben a darparu hysbysiadau awtomatig pan fydd yswiriant neu achrediadau contractwyr angen eu hadnewyddu.

- 2.4.6 Trafodwyd datblygiad posibl drwy ddefnyddio PowerApp, a fyddai'n gallu darparu cofnod unigol ar gyfer pob contractwr. Er bod cytundebau a threfniadau caffael eisoes mewn lle, nodwyd ei bod yn her sicrhau bod pob gwasanaeth ar draws y Cyngor yn defnyddio'r trefniadau tendro a'r fframweithiau cymeradwy yn gyson. Byddai'r system arfaethedig yn gallu arbed gwybodaeth am gontractwyr, achrediadau a dogfennau yswiriant, yn ogystal a darparu rhybuddion awtomatig pan fydd cofnodion yn dod i ben. Ar hyn o bryd, dim ond nifer fach o gytundebau sydd wedi'u cynnwys, ond rhagwelir y byddai'r system yn hwyluso gwaith gweinyddol a rheoli contractau yn sylweddol.
- 2.4.7 Cyfeiriwyd hefyd at system K2, a ddefnyddir gan yr Adran Priffyrdd, Peirianeg ac YGC i reoli fframweithiau a chontractau. Mae'r system yn galluogi swyddogion i gofnodi costau a gwybodaeth berthnasol, ac yn cyfyngu archebu i gyflenwyr sydd wedi'i cymeradwyo drwy'r fframwaith. Pe bai swyddog yn dymuno defnyddio cyflenwr sydd y tu allan i'r fframwaith, ni fyddai'r system yn caniatáu hyn. Fodd bynnag, nid oes sicrwydd llawn ar hyn o bryd bod pob swyddog yn defnyddio'r system a'r fframweithiau yn gyson.
- 2.4.8 Eglurwyd i'r Gweithgor bod mewnbynnu'r wybodaeth angenrheidiol i'r system yn waith sylweddol ac yn dibynnu'n helaeth ar gefnogaeth y gwasanaeth TG. Mae system K2 yn cael ei ddefnyddio'n bennaf gan Priffyrdd ond er mwyn ymestyn y defnydd ar draws y Cyngor, byddai angen datblygiad ehangach, megis PowerApp. Nid yw'r system newydd wedi'i lansio yn ffurfiol eto.
- 2.4.9 Y targed presennol yw cyflwyno'r trefniadau newydd cyn mis Rhagfyr, er y cydnabuwyd bod cynnydd yn araf oherwydd cymhlethdod y gwaith a'r adnoddau cyfyngedig sydd ar gael.
- 2.4.10 Trafodwyd hefyd y defnydd o ddadansoddi gwariant fel dull o gael gwell dealltwriaeth o wariant ar draws y Cyngor. Bydd defnyddio system addas yn galluogi'r gwasanaeth i nodi faint sy'n cael ei wario mewn gwahanol feysydd a chefnogi gwneud penderfyniadau gwell ynghylch caffael a rheoli contractau.
- 2.4.11 O ran hyfforddiant, nodwyd bod angen i'r gwasanaeth sicrhau dealltwriaeth glir o'r trefniadau a'r prosesau newydd cyn cyflwyno rhaglen hyfforddi ehangach. Mae sesiynau wedi'u cynnal gyda thimau rheoli er mwyn darparu trosolwg o rôl a chyfrifoldebau'r gwasanaeth caffael. Ar yr un pryd, mae gwaith corfforaethol yn mynd rhagddo i ddatblygu hyfforddiant fwy cynhwysfawr er mwyn gwella ymwybyddiaeth a chydymffurfiaeth ar draws y Cyngor.
- 2.4.12 Anfonodd y Rheolwr Caffael ddiweddariad at y Rheolwr Archwilio yn dilyn y Gweithgor:
- Bwriad i wneud dadansoddiad o wariant y flwyddyn ariannol (sef 2026/27) i gael darlun o'r meysydd gwariant mae'r tîm yn gyfrifol amdanynt a'i gymharu gyda dadansoddiad 2025/26.
 - Parhau i ddatblygu system K2 a PowerApp i reoli contractau, gan ddarparu diweddariad gyda'r nifer o gytundebau sydd wedi trosglwyddo i'r system erbyn Rhagfyr 2026.

- Swyddogion y Tîm i gwblhau y hyfforddiant e modiwlau 'diwygio caffael' erbyn Rhagfyr 2026.
- Hyfforddiant Caffael a Contractau yn cael ei gynnal drwy'r fframwaith dysgu a datblygu.
- Cynnal gwiriad o gytundeb 'trin a torri coed' y tîm categori gan y tîm caffael erbyn Hydref 2026.

2.4.13 Diolchwyd i'r Swyddogion am fynychu'r cyfarfod ac am egluro'r camau sydd eisoes yn weithredol a'r trefniadau arfaethedig sydd ar y gweill i liniaru'r risgiau a adnabuwyd.